

Asia: VN/15547/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kantanne ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry esittää, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä olisi jatkossakin velvollisuus huolehtia siitä, että ammattikuljettajana toimiva henkilö saisi ajokorttilain 27 §:ssä tarkoitetun ajokortin uudistamishakemukseen liitettävän lääkärinlausunnon edelleen julkisesta perusterveydenhuollosta.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista (jakso 4.2)? Onko lakiehdotuksella jotain sellaisia vaikutuksia, joita ei esitysluonnoksessa vielä ole otettu huomioon?

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolain 22 §:ä siten, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei olisi enää jatkossa lakisääteistä velvollisuutta järjestää perusterveydenhuollossa ajokorttitarkastuksia tai antaa ajokorttilausuntoja. Ajokortin myöntämiseen ja uudistamiseen liittyvä lääkärinlausunto olisi hankittava yksityiseltä palveluntuottajalta.

Muutos koskisi ryhmän 1 ja 2 ajokorttiluokkia sekä yksityis- että ammattikuljettajien osalta. Esitysluonnoksen vaikutuksissa kohdassa 4.2. ei ole kuitenkaan huomioitu kuljetusalalla toimiville yrityksille aiheutuvia lisäkustannuksia, joita ehdotettu muutos aiheuttaisi toteutuessaan.

Kuljetusalan yritysten kuljettajien työsuhteen ehtoja säännellään lainsäädännön lisäksi työehtosopimuksilla. Tavaraliikenteen ja linja-autoliikenteen kuljettajia koskevat kattavuudeltaan ja soveltamisalaltaan laajimmat työehtosopimukset ovat Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n väliset kuorma-autoalan työehtosopimus ja linja-autohenkilökunnan työehtosopimus, jotka ovat molemmat työopimuslain 2 luvun 7 §:n mukaisia yleissitovia työehtosopimuksia. Yleissitovina ne koskevat vajaata 40.000 työsuhteista ammattikuljettajaa.

Kyseisissä työehtosopimuksissa on määräys, jonka mukaan työnantaja on velvollinen maksamaan puolet lainsäädännön edellyttämästä ajokortin uudistamisesta aiheutuvista kustannuksista työntekijälle, jonka työsuhde on jatkunut keskeytymättä viisi vuotta ja joka tarvitsee ajokorttia kyseisessä työsuhteessaan. Työehtosopimukset koskevat soveltamisaloillaan kaikenlaisten ajoneuvojen kuljettajia, olipa sitten kyse ryhmään 1 tai 2 kuuluvia ajokorttiluokkia edellyttävästä ajoneuvosta. Samanlaisia määräyksiä sisältyy myös muihin kuljettajia koskeviin työehtosopimuksiin. Ehdotetun muutoksen myötä kuljetusalan työnantajien kustannukset nousisivat, kun ajokortin uudistamiseen vaadittavan lääkärinlausunnon kustannukset moninkertaistuisivat ilman lainsäädännöllistä enimmäismaksutasoa.

Kustannusten nousu koskisi työsuhteisten ammattikuljettajien lisäksi yrittäjän asemassa olevia ammattikuljettajia. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tilastotiedon mukaan voimassa olevia kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyyksiä oli vuonna 2023 yhteensä 113.449 kappaletta. Tämä määrä sisältää sellaiset ryhmän 2 ajokorttiluokan työsuhteiset ammattikuljettajat ja yrittäjäkuljettajat, joihin sovelletaan maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2022/2561/EU ja liikenteen palveluista annetun lain 27-28 §:ien ammattipätevyysvaatimuksia (320/2017). Ammattikuljettajien kokonaismäärä on kuitenkin suurempi kuin edellä mainittu voimassa olevien ammattipätevyksien määrä, koska kokonaismäärää kasvattaa niiden työsuhteisten kuljettajien ja yrittäjäkuljettajien määrä, joihin ei sovelleta ammattipätevyysvaatimuksia – esimerkiksi pakettiauton- ja henkilöautonkuljettajat (ryhmän 1 ajokorttiluokat).

Koska voimassa oleva ajokortti on ammattikuljettajan ammatinharjoittamisen edellytys, esityksellä lisättäisiin ammatinharjoittamiseen liittyviä kustannuksia kuljetusalan työnantajien, työntekijöiden ja yrittäjäkuljettajien osalta.

Edellä mainituilla perusteilla Autoliikenteen Työnantajaliitto ry esittää, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä olisi jatkossakin velvollisuus huolehtia siitä, että ammattikuljettajana toimiva henkilö saisi ajokorttilain 27 §:ssä tarkoitetun ajokortin uudistamishakemukseen liitettävän lääkärinlausunnon julkisesta perusterveydenhuollosta.

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä perusterveydenhuollossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista perusterveydenhuollossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä erikoissairaanhoidossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista erikoissairaanhoidossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu yksityisille lääkäriasemille: Teillä laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä vuosittain?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin tehokasta työaikaa?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii sairaanhoitajan tehokasta työaikaa?

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta?

-

Vasarainen Mari
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry